

Posudek na diplomovou práci

Jméno a příjmení studenta: Klára Mičkalová

Obor: Religionistika

Téma práce: *Nejstarší buddhismus a výklad etických otázek spojených se smrtí a umíráním*, FF UK v Praze, 2007, 71 s.

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Holba Ph.D.

Diplomová práce Kláry Mičkalové se týká buddhistického pohledu na problematiku smrti a umírání, konkrétně sebevraždy, asistované sebevraždy a eutanazie, v rámci současných bioetických diskusí. Při řešení těchto velmi závažných otázek, které se současným rychlým rozvojem a možností vědy nabývají v lékařské etice stále větší důležitosti, používají západní badatelé často argumentaci a příklady z buddhistického prostředí. Velkým problémem při využívání buddhismu a jeho inspirací při řešení těchto otázek je však to, že tyto příklady je často možno interpretovat naprosto odlišnými způsoby (s. 4). Autorka se pokusila prozkoumat, jak vlastně buddhistické tradice na tyto otázky pohlíží a do jaké míry je možno využít buddhistické příklady v lékařské etice. Pro svoji práci si vybrala příklady z raného buddhismu, což sice považují za nejvhodnější přístup k uchopení tématu, nicméně příliš nerozumím jejímu tvrzení, že jiné příklady nevyhovují kvůli svému kontextu (s. 4).

Diplomantka si velmi dobře uvědomila, že argumentovat s buddhistickými příklady při řešení bioetických otázek nelze bez správného pochopení principů buddhistické etiky, zejména zásady neublížení živým tvorům. Souhlasím s jejím závěrem, že západní argumentace ve prospěch schvalování asistované sebevraždy nebo eutanazie, které tvrdí, že Buddha schválil tři sebevraždy nemocných mnichů, jsou chybné. Buddha tyto sebevraždy nehodnotil ani kladně ani záporně, neboť každý jedinec si (1) zodpovídá za své činy sám a (2) veškeré své úsilí má upřít k tomu, aby dosáhl vysvobození ze strastného koloběhu znovuzrození.

Velmi důležitou roli při posuzování sebevraždy, asistované sebevraždy a eutanazie a buddhistického pohledu na tyto věci hraje na rozdíl od západních přístupů nauka o karmanovém zákonu a znovuzrození, jejíž důsledky je třeba velmi pozorně promyslet při argumentování buddhistickými příklady. To by mohlo být případným námětem pro diskusi při obhajobě.

Práci, v níž autorka rozpracovala eticky velmi problematičtější a přitom společensky důležité téma, považují celkově za velmi solidní. Z formálního hlediska je práce zpracována přehledně. Velmi kladně hodnotím autorčinu samostatnost a schopnost orientace v této problematice. Proto doporučuji přijetí této diplomové práce k obhajobě a hodnotím ji jako *výbornou*.

V Praze 24. 1. 2007

PhDr. Jiří Holba Ph.D.

